

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 5532
Tarih : 21.02.2020

Hişyar ÖZSOY
Diyarbakır Milletvekili

26124

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *İçişleri Bakanı Süleyman SOYLU* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Hişyar ÖZSOY
Diyarbakır Milletvekili

Dillerin yok olmaması amacıyla UNESCO tarafından 21 Şubat günü 1999 yılında “Dünya Anadili Günü” ilan edilmiştir.

Birleşmiş Milletler BM Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'ne (UNESCO) verilerine göre dünya üzerindeki 6 bin dilden 2 bin 473'ü yok olma tehlikesiyle karşı karşıya. Her 2 haftada 1 dil yok oluyor. Türkiye'de konuşulan 18 dil de kaybolmaya yüz tutan diller arasındadır.

Bilindi gibi, Türkiye'de de konuşulan dillerden 18'i kaybolmaya yüz tutmuşken hala Türkiye'de anadilde eğitim yapılamamaktadır. Kaybolmaya yüz tutan diller ile ilgili de her hangi bir çalışma bulunmamaktadır. Aksine çıkarılan yasalar ile Türkiye'de kamu alanında sadece tek bir dil ile iletişim sağlanmak isteniyor.

Daha önce yerel yönetimlerin, kişi veya kurumların çabalarıyla yaşatılmak istenilen, eğitim ve dil ile ilgili kurslar ise özellikle 2016 sonrası çıkarılan KHK'lar ile birlikte kapatılarak bu alanda da tek dilliliğe doğru bir adım atılmıştır. Özellikle Diyarbakır başta olmak üzere bölgede bir çok kurum, kuruluş, dernek, basın ve medya organı kültür ve eğitim alanında Türkçe'nin dışında yayın yaptığından dolayı çeşitli gerekçeler ile kapatılmıştır. Diyarbakır merkezli olan Kürt Kültürünü Araştırma ve Geliştirme Derneği 37 şubesi ile birlikte kapatılmıştır.

Kürtçe yayın yapan tek gazete olan Azadiya Welat Gazetesi, Urfa'da genellikle Kürtçe yayın yapan Radyo Karacadağ, DENGİ TV, JİYAN TV, VAN TV, ve pek çok yayın organı OHAL uygulaması kapsamında çıkarılan Kanun Hükmünde Kararname kapsamında kapatılmıştır.

Bunların yanı sıra 2016 ve 2019 yılında belediyelere atanan kayyumlar bir çok Kürtçe kurum, sokak, cadde ve park ismini değiştirerek Türkçe tabelalar asmıştır. 11 Ocak 2017 tarihinde Kürtçe tiyatro yapan Diyarbakır Şehir Tiyatrosu'nun 31 oyuncunun sözleşmesi yenilenmeyerek işlerine son verilmiştir. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'ne atanan kayyum Kürtçe dilinde ve müfredatında hizmet veren Zarokistan ile Xalxalok kreşlerini kapatmıştır. Mardin Büyükşehir Belediyesi'ne atanan kayyum tarafından 4 dilde hizmet veren kreşi kapatmıştır.

Hişyar ÖZSOY
Diyarbakır Milletvekili

26/12/24

Bu bağlamda,

1. Türkiye’de farklı dillerin tanınması, korunup geliştirilmesi için Bakanlığınız hangi çalışmaları yürütmektedir?
2. Neden bu ülkede farklı dilleri konuşan insanlar ana dillerinde eğitim veya kamu hizmeti alamıyorlar?
3. Kürtçe veya başka dillerde kültür, sanat ve dil çalışmaları yapan birçok kurum veya dernek neden KHK’lar ile kapatılmıştır? Bu kapatılmaların gerekçeleri nedir?
4. Kürtçe yayın yapan tek gazete olan Azadiya Welat Gazetesi’nin kapatılmasının yasal gerekçesi nedir?
5. OHAL ile birlikte çıkarılan KHK’ler ile Kürtçe yayın yapan radyo ve TV kanalları neden kapatılmıştır? Bunlar ile ilgili soruşturmalar sonuçlanmış mıdır? 3 yıldır neden sonuçlanmamıştır?
6. Kayyumlar tarafından belediyeye bağlı kurumların kapatılması, kurumların Kürtçe adlarının değiştirilerek Türkçe isim verilmesinin yasal gerekçesi nedir?
7. Bakanlığınız tarafından, Türkiye’de tehlike altında olan 18 dil ve lehçelerin korunması için yürütülen bir dil koruma planı var mıdır?